Willems dood zorgde voor pijn en verdriet, maar ook verbeterde veiligheid

Willem (12) verdronk tien jaar geleden in een Italiaans zwembad

Met iedereen had hij het beste voor. Nooit stond hij alleen in de pauze op de middelbare school. De herinneringen aan Willem van Wijk zijn positief, maar het tragische ongeluk waardoor hij op 12-jarige leeftijd stierf, blijft bij veel vrienden en familie voor altijd in het geheugen. Zij vertellen hoeveel zijn dood na tien jaar teweeg heeft gebracht en nog steeds brengt.

Brian Vesseur
Ter Aar

„Ik heb een tattoo laten zetten om het een plek te kunnen geven", zegt Bjorn Schwegler (25), een van zijn oude vrienden. „Ik was wel wat jong voor een tattoo, 16 jaar pas. Het staat op mijn linkerborst, bij mijn hart. Het is een kruis met engelenvleugels eraan. Zijn petje – dat was echt zijn symbool – hangt aan het kruis."

Bjorn kende Willem uit Ter Aar. „In een dorp is het ons kent ons, hè." De twee voetbalden als jonge jongens op het grasveldje bij het huis waar Willem vroeger woonde. De inham, noemden ze het.

Ook Hidde van Dijk (21) was vaak bij de inham een balletje aan het trappen. Hidde weet nog precies wat hij aan het doen was toen hij hoorde wat er met Willem was gebeurd. Op zijn zolderkamer zat hij op het destijds populaire chatprogramma MSN: „Ik heb hem een paar keer geprobeerd te bellen, maar ik kreeg hem niet te pakken. Dan krijg je er een raar gevoel bij. Als je het van steeds meer mensen hoort, dan weet je toch dat het echt zo is. Daardoor pluk ik nu wat meer de dag, je denkt toch: het kan zo gebeurd zijn."

Afzuigrooster

Terug naar 2010. Op de eerste dag van zijn vakantie in Italie springt Willem in het zwembad en komt vast te zitten aan het afzuigrooster. Drie volwassen mannen krijgen hem met lowgerukt van het vacuümzuigende rooster. Het vreselijke nieuws bereikt Nederland al spoedig. In Ter Aar – en in Alphen, waar hij op de middelbare school zat – worden de berichten vol ongeloof ontvangen.

„Ik hoorde het via-via, van vriendinnetjes", blikt Marjon Perik (23) terug. „Ik weet dat ik al in bed lag. Ik ben in tranen uit gebarsten, naar mijn ouders gelopen om het te vertellen. Op dat moment voelde het alsof mijn wereld voorbij was."

Willem met zijn onafscheidelijke blauwe pet waar na zijn dood ook de foundation naar is vernoemd.

Marjon had in het eerste jaar van de middelbare school een korte relatie met Willem. Precies zoals dat gaat in de brugklas: „Oppervlakkig, maar voor de eerste klas was het heel spannend en nieuw. Dat we verkering kregen vond ik heel erg leuk. Met een populaire jongen verkering, wie wilde dat nou niet?"

Marjon volgde zelfs toneelwerkweek met een vriendinnetje: „Puur omdat ik het gevoel hebmaal niet kende en niet wist wat ik ermee aan moest."

De moeder van Willem, Ineke van de Graaf, leest de verhalen van Willems oude vrienden rustig door. Ook kijkt ze naar de foto's van Bjorns tattoo. „Heel bijzonder", zegt ze ontroerd. Ze vertelt dat ze nooit wist van het bestaan van de tatoeage.

„Hier herken ik hem helemaal in", zegt Willems moeder bij het verhaal van Juliet Phoey. Zijn oudschoolgenoot schreef: „Alle eerstejaars kenden hem, in positieve zin. Het was de jongen met die blauwe pet op, die altijd vrolijk was. Constant met iedereen in gesprek, heel populair, voortdurend grapjes aan het maken. Iedereen wilde met hem de pauze doorbrengen. Hij stond nooit alleen."

Voor Ineke liggen twee boekjes op tafel, gemaakt door oud-klasgenoten. De boekjes staan vol met verhalen over haar zoon. In sommige gevallen wordt nog een afscheid genomen.

> **Willem zag altijd iedereen om zich heen**
> -Bert van Wijk

Filmpje

De man van Ineke laat op zijn laptop een video zien, met daarin foto's van Willem. Op de achtergrond draait een rapnummer. *Uit Het Oog*, van Nino en Priester. Twee rappers die bekend waren onder de jeugd van tien jaar geleden. Het filmpje is gemaakt door Dominique Straver, een oude vriendin van Willem, en werd gedraaid op de ceremonie.

„Ik maakte dat filmpje voor mezelf", legt Dominique (25) uit. „We children vaak en luisterden veel muziek. Ook dat nummer. Later vroegen ze of de video ook op de ceremonie mocht worden afgespeeld. Daar had ik helemaal niet over nagedacht."

In de video is te zien dat Willem op bijna elk beeld een blauwe pet draagt. Zijn symbool, zoals Bjorn eerder al zei. In de jaren erna was die pet het herkenningspunt en meerdere zaken.

Blauwe pet

Op het kluisje van Willem op het Groene Hart Lyceum zat bijvoorbeeld nog een tekening van zijn pet, door hemzelf gemaakt, die ook werd gebruikt op de rouwkaart. Het kluisje bleef drie jaar ongebruikt. En de foundation die is opgericht om ongelukken zoals die van Willem te voorkomen, heet The Blue Cap Foundation.

Hidde heeft een bijzondere herinnering aan die blauwe pet. „Ik fietste met hem naar de Coach (een sneakerwinkel, red.), omdat hij een pet wilde hebben. Toen we daar binnenkwamen, were hij meteen naar die blauwe pet. Achteraf is het heel speciaal om daarbij te zijn geweest."

De vader van Willem, Bert van Wijk, vindt het moeilijk om over de situatie te praten. Hij vertelt dat Willem een kwaliteit had die weinig mensen bezitten: „Hij zei de juiste dingen op de juiste momenten. Willem was als kind al anders dan anderen: heel sociaal, een goed luisterend oor. Hij zag altijd iedereen om zich heen."

Willems moeder noemt het verdriet over haar overleden zoon intens groot. Toch klinkt er naast het grote gemis ook positiviteit. „Het leven is te mooi om niet geleefd te worden", zegt ze. Het ophalen van herinneringen aan Willem doet haar zichtbaar verdriet, maar is tegelijkertijd troostend. „Het is jammer dat het contact met Willems vrienden is verwaterd. Ik neem dat niemand kwalijk hoor. De eerste jaren na zijn dood had ik het zelf ook niet gekund."

De tatoeage van Bjorn.

THE BLUE CAP FOUNDATION

Wet moet de zwembaden in Nederland veiliger maken

De stichting The Blue Cap Foundation werd na het ongeval van Willem opgericht door zijn opa Jan Jonker. „Ons leed moet anderen besparen blijven", zei Willems opa. Geen vacuüm zuigende roosters meer, geen tragische ongevallen meer. Inmiddels is de opa overleden, maar de foundation draait nog op volle toeren. Binnenkort komt er zelfs – mede dankzij The Blue Cap – een aanpassing van de wetgeving die zwembadroosters een stuk veiliger moet maken. De moeder van Willem is blij dat er na tien jaar eindelijk betere regels komen. „Als je dit zelf meemaakt, duurt tien jaar heel lang. Als het doel is bereikt, is het klaar."

Het doel is in theorie simpel: het 100 procent veilig maken van zwembaden, met betrekking tot vacuüm vastzuigen en haarverstrikking. In Nederland is dat, dankzij de nieuwe wetgeving die eraan komt, bijna gelukt.

Chris Geurts van Kessel, de voorzitter van de foundation, legt kort uit wat de vernieuwde wetgeving inhoudt. „De zwembaden moeten – als de wet er in – kunnen aantonen dat het bad veilig is." De wet moet 2022 ingaan. Ook komt er een Europese norm.